

เครื่องมือการดำเนินนโยบายการเงิน

ทีมกลยุทธ์ตลาดการเงิน

สายตลาดการเงิน

กุมภาพันธ์ 2558

ภายใต้กรอบการดำเนินนโยบายการเงินแบบการกำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้อัตราดอกเบี้ยธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี (Bilateral Repurchase Transactions) ระยะ 1 วัน เป็นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Policy Rate) ซึ่งคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) จะส่งสัญญาณการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเงินผ่านอัตราดอกเบี้ยดังกล่าว ในการดูแลรักษาระดับอัตราดอกเบี้ยนโยบายให้เป็นไปตามที่ กนง. กำหนด ธปท. จะดำเนินการผ่านเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงิน (Monetary Policy Instruments) ต่าง ๆ

เครื่องมือการดำเนินนโยบายการเงิน

เครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. แบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ

1. การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง (Reserve Requirements)
2. การดำเนินการผ่านตลาดการเงิน (Open Market Operations หรือ OMOs)
3. หน้าต่างตั้งรับ (Standing Facilities)

การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง (Reserve Requirements)

ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎหมายโดยเฉลี่ยรายปี (ซึ่งเริ่มต้นในวันพุธและสิ้นสุดในวันอังคารของสัปดาห์ที่สองถัดมา) เป็นสัดส่วนต่อค่าเฉลี่ยของฐานเงินฝากและหนี้สินในปีก่อนหน้า และสามารถโอนเงินสำรองบางส่วนข้ามปีก็ได้

ฐานเงินฝากและหนี้สินที่ต้องนำมารวมเพื่อคำนวณสินทรัพย์สภาพคล่องที่ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรง ได้แก่ ยอดรวมเงินฝากทุกประเภท ยอดรวมเงินกู้ยืมจากการออกตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงิน ยอดรวมเงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่ครบกำหนดใน 1 ปี และยอดรวมเงินกู้ยืมที่มีการจ่ายผลตอบแทนอ้างอิงกับตัวแปรหรือมีอนุพันธ์ทางการเงินแฝง ในปัจจุบัน อัตราส่วนการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเท่ากับร้อยละ 6 ซึ่งประกอบด้วยสินทรัพย์สภาพคล่อง ดังต่อไปนี้

1. เงินฝากกระแสรายวันที่ ธพท. ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 1 (ในส่วนนี้ สามารถนับรวม เงินสดที่ศูนย์เงินสดกลางธนาคารพาณิชย์ ได้ไม่เกินร้อยละ 0.2)
2. เงินสดในมือธนาคารพาณิชย์ไม่เกิน ร้อยละ 2.5 (เงินสดที่ศูนย์เงินสดกลาง ธนาคารพาณิชย์ ส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 0.2 ตามข้อ 1 สามารถนับเป็นเงินสด ในมือธนาคารพาณิชย์ได้)
3. หลักทรัพย์ที่ปราศจากภาวะผูกพัน และ เงินฝากประจำที่ ธพท. ในส่วนที่เหลือ

รูป 1: สรุปประเภทและเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องจะคำนวณ จากค่าเฉลี่ยรายปีของยอดสินทรัพย์ทุกสิ้นวัน ในปีนั้น การใช้ค่าเฉลี่ยนี้จะช่วยให้ธนาคาร พาณิชย์บริหารสภาพคล่องได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังช่วย

ลดความผันผวนของอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินได้ ตัวอย่างเช่น ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีสินทรัพย์ สภาพคล่องต่ำกว่า requirement ในวันใดวันหนึ่งในปีนั้น ธนาคารพาณิชย์นั้นก็อาจเลือกที่จะดำรงสินทรัพย์ สภาพคล่อง ณ สิ้นวันอื่นๆ ภายในปีนั้นเพิ่มขึ้นได้โดยไม่ต้องไปกู้ยืมระยะสั้นผ่านตลาด Interbank ซึ่ง อาจกดดันให้อัตราดอกเบี้ยในตลาด Interbank ปรับเพิ่มขึ้น เป็นต้น

นอกจากนี้ ธพท. อนุญาตให้มีการโอนสินทรัพย์สภาพคล่องข้ามปี (Carry-Over Provision) โดยจะกระทำได้ในส่วนที่เป็นเงินฝากกระแสรายวันที่ ธพท. (เงินสำรอง) เท่านั้น และสามารถโอนข้ามปีได้ ไม่เกินร้อยละ 5 ของเงินสำรองที่ต้องดำรง การโอนเงินสำรองข้ามปีทำได้ทั้ง 2 ด้าน กล่าวคือ ธนาคาร พาณิชย์สามารถดำรงเงินฝากสำรองที่ ธพท. ได้ต่ำกว่าที่กำหนดในปีนั้น และชดเชยปริมาณเงินสำรองที่ขาด ในปีถัดไป ในขณะที่เดียวกัน ธนาคารพาณิชย์ก็สามารถโอนเงินสำรองส่วนที่ดำรงเกินในปีนั้น ไปนับเป็น ส่วนหนึ่งของเงินสำรองที่ต้องดำรงในปีถัดไปได้ การโอนเงินสำรองข้ามปีเป็นอีกกลไกที่ช่วยลดความ ผันผวนของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินในช่วงวันสิ้นปีด้วยเช่นกัน

การดำเนินการผ่านตลาดการเงิน (Open Market Operations หรือ OMOs)

ในการดำเนินการผ่านตลาดการเงิน (OMOs) ธปท. จะปรับสภาพคล่องโดยการเข้าทำธุรกรรมในตลาดการเงิน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระดับเงินฝากของสถาบันการเงินที่ ธปท. และมีผลต่อเนื่องถึงอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงิน

OMOs เป็นเครื่องมือหลักในการรักษาระดับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย และดูแลให้สภาพคล่องในระบบมีเพียงพอต่อความต้องการของระบบธนาคารพาณิชย์ในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องในส่วนที่เป็นเงินฝากกระแสรายวันที่ ธปท. (Current Account) ตามอัตราที่กำหนด และการชำระบัญชี (Demand for Settlement Balance) โดยปัจจุบัน ธปท. ดำเนินการในตลาดการเงินผ่านเครื่องมือหลัก 4 ประเภท ได้แก่

- 1) การทำธุรกรรมซื้อคืน/ขายคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี (Bilateral Repurchase Operations)
- 2) การออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย
- 3) สวอปเงินตราต่างประเทศ (FX Swap)
- 4) การทำธุรกรรมซื้อขายขาด/ขายขาดหลักทรัพย์

การทำธุรกรรมซื้อคืน/ขายคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี (Bilateral Repurchase Operations)

ธุรกรรมซื้อคืน/ขายคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับสภาพคล่องแบบชั่วคราว โดยการซื้อคืน/ขายคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีจะเป็นการซื้อหรือขายพันธบัตรโดยมีสัญญาว่าจะขายคืนหรือซื้อคืน ณ ราคาที่ตกลงไว้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ธุรกรรมนี้เปรียบเสมือนการให้กู้เงิน (ปล่อยสภาพคล่อง) หรือกู้เงิน (ดูดสภาพคล่อง) โดยมีพันธบัตรหรือตราสารหนี้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน ราคาซื้อคืน/ขายคืนจะเท่ากับมูลค่าของเงินกู้บวกด้วยดอกเบี้ย

ธปท. จะทำธุรกรรมนี้ผ่านสถาบันการเงินที่ ธปท. แต่งตั้งให้เป็นคู่ค้า (Primary dealers) สำหรับธุรกรรม Bilateral Repurchase (BRP PDs) ในวันทำการปกติที่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ธปท. จะทำธุรกรรมนี้ในช่วงเช้า (9.30 – 9.45 น.) อย่างไรก็ตาม ในวันที่มีการประชุม กนง. ธปท. จะเลื่อนการทำธุรกรรมซื้อคืน/ขายคืนแบบทวิภาคีออกไปเป็นช่วงบ่ายเวลา 14.30 น. หลังประกาศผลการประชุมแล้ว เพื่อให้อัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ กนง. อาจประกาศเปลี่ยนแปลงมีผลในการทำธุรกรรมจริงในวันเดียวกัน ทั้งนี้ ก่อนเวลา 9.30 น. ธปท. จะแจ้งให้ BRP PDs ทราบถึงรายละเอียดของธุรกรรมที่ ธปท. ประสงค์จะทำในวันนั้น ว่าต้องการปล่อยหรือดูดสภาพคล่องที่ระยะเวลาเท่าใด โดย BRP PDs มีเวลา 15 นาทีในการเสนออัตราดอกเบี้ย และจำนวนที่ต้องการซื้อหรือขายพันธบัตร และภายใน 10.00 น. ธปท. จะแจ้งผลการประมูลกลับไปยัง BRP PDs โดยการชำระราคาและโอนพันธบัตรจะต้องเสร็จสิ้นภายใน 14.00 น. ของวันเดียวกัน นอกจากนี้ หากจำเป็น ธปท. อาจพิจารณาทำธุรกรรม BRP รอบพิเศษได้ในเวลา 16.00 น. เพื่อปรับสภาพคล่องของระบบให้เหมาะสม (Fine-tuning operation)

ธปท. ทำธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีได้ 2 ลักษณะ คือ Fixed-Rate Tender และ Variable-Rate Tender โดยหากทำธุรกรรมระยะ 1 วัน ธปท. จะกู้หรือให้กู้ที่อัตราดอกเบี้ยนโยบายเท่านั้น (Fixed-Rate Tender) เพื่อเสริมการส่งสัญญาณอัตราดอกเบี้ยนโยบายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ขณะที่ธุรกรรม BRP ระยะยาวกว่า 1 วัน (Term BRP) ธปท. จะกู้หรือให้กู้ที่อัตราดอกเบี้ยลอยตัวอ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ กนง. กำหนด (Indexed BRP) โดย BRP PDs จะเสนอส่วนต่าง (spread) จากอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ซึ่งอัตราผลตอบแทนรวมของธุรกรรมระยะดังกล่าว จะเปลี่ยนแปลงไปตามการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่จะเกิดขึ้นภายในช่วงอายุของธุรกรรมนั้น

ธปท. ได้ออกแบบธุรกรรมซื้อคืน/ขายคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติสากล เช่น การคิดส่วนลด (Haircuts) การเรียก Margin เพิ่ม (Margin Calls) และการปรับมูลค่าพันธบัตรตามราคาตลาด (Marking to Market) เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ธุรกรรมซื้อคืน/ขายคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีเป็นธุรกรรมที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาตลาดได้ดี โดย ธปท. ได้เริ่มทำธุรกรรมทุกวันตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2549 เป็นต้นมา

การออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย

ธปท. ได้เริ่มออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง เมื่อต้นปี 2546 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการดำเนินนโยบายการเงิน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการบริหารสภาพคล่องในตลาดเงิน ธปท. จะกำหนดวงเงินการออกพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยแต่ละประเภท โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับภาวะตลาดในแต่ละช่วง และคำนึงถึงแผนการออกตราสารหนี้ภาครัฐประกอบด้วย โดย ธปท. จะประกาศตารางการประมูลพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยให้ตลาดทราบล่วงหน้าทุกเดือนผ่านทาง Website ของ ธปท.

พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยทุกประเภท จะจำหน่ายโดยวิธีการประมูลแบบแข่งขันราคา (Competitive bidding: CB) และแบบไม่แข่งขันราคา (Non-Competitive Bidding: NCB) โดยความถี่ในการประมูลจะแตกต่างกันตามประเภท และอายุของพันธบัตร สรุปได้ดังตาราง

ประเภทพันธบัตร	อายุ	วันประมูล	ความถี่ในการประมูล
อัตราส่วนลด	ไม่เกิน 15 วัน	วันศุกร์	ตามความเหมาะสม*
	1 เดือน	วันอังคาร	ทุกสัปดาห์
	3 เดือน	วันอังคาร	ทุกสัปดาห์
	6 เดือน	วันอังคาร	ทุกสัปดาห์
	1 ปี	วันอังคาร	ทุกเดือน
อัตราดอกเบี้ยคงที่	2 ปี	วันพฤหัสบดี	ทุกเดือนคู่
	3 ปี	วันพฤหัสบดี	ทุกเดือนคี่
อัตราดอกเบี้ยลอยตัว	3 ปี	วันศุกร์	ทุกเดือนคู่

* ธปท. จะประกาศให้ทราบล่วงหน้าในสัปดาห์ที่มีการประมูล

ผู้มีสิทธิเข้าประมูลพันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น จะเป็นกลุ่มเดียวกับผู้มีสิทธิประมูลตั๋วเงินคลัง และพันธบัตรรัฐบาล¹ ซึ่งได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์เฉพาะกิจ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนรวม สำนักงานประกันสังคม บริษัทประกันภัย บริษัทประกันชีวิต และสถาบันอื่นๆ ที่มีบัญชีเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ขณะที่ผู้มีสิทธิประมูลแบบไม่แข่งขันราคา ได้แก่ มูลนิธิ สหกรณ์ นิติบุคคลเพื่อการสาธารณกุศล การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา สาธารณประโยชน์อื่น ๆ โดยมีได้มุ่งหวังประโยชน์มาแบ่งปันกัน สามารถฝากการประมูลแบบไม่แข่งขันราคาผ่านทางคู่ค้าหลักสำหรับธุรกรรมประเภทซื้อขาดขายขาดของกระทรวงการคลัง (MOF Outright PD)

สวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign exchange swap)

สวอปเงินตราต่างประเทศ (FX Swap) เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่ ธปท. ใช้ในการดำเนินนโยบายการเงิน ธปท. ใช้ธุรกรรม FX Swap เพื่อเสริมประสิทธิภาพในการบริหารสภาพคล่อง โดยเฉพาะในช่วงที่ปริมาณหลักประกันสำหรับการทำธุรกรรมซื้อคืนแบบทวิภาคีมีจำนวนจำกัด โดยธุรกรรม FX Swap มีลักษณะคล้ายกับธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตร แต่แตกต่างกันตรงที่เงินบาทถูกแลกเปลี่ยนกับเงินตราต่างประเทศ (ดอลลาร์ สรอ.) ไม่ใช่ตราสารหนี้ในประเทศ

ธปท. ทำธุรกรรม Sell/Buy Swap เพื่อดูซับสภาพคล่องออกจากระบบกับธนาคารพาณิชย์ทั้งในประเทศ (onshore) และต่างประเทศ (offshore) โดยทั่วไปแล้ว ธปท. จะทำธุรกรรม Sell/Buy Swap เพื่อช่วยลดปริมาณการดูซับสภาพคล่องผ่านธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคี โดย ธปท. อาจติดต่อกับธนาคารพาณิชย์โดยตรงหรือติดต่อผ่านนายหน้า (brokers) และสามารถทำธุรกรรมได้ตลอดวัน นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศที่ต้องการสภาพคล่องเงินบาทสามารถยื่นข้อเสนอทำธุรกรรม Buy/Sell Swap ต่อ ธปท. ผ่านหน้าต่าง e-Swap ระหว่าง 11.30 - 13.30 น. โดยต้องระบุจำนวนเงินที่ต้องการทำ อายุสัญญา และ swap points ซึ่ง ธปท. จะแจ้งผลให้ธนาคารพาณิชย์นั้นทราบภายหลังที่ได้ประเมินภาวะสภาพคล่องโดยรวมในตลาดเงินภายใน 14.30 น. การชำระเงินของธุรกรรม FX Swap จะเกิดขึ้นภายใน 1 – 2 วันทำการ ถัดมา ยกเว้นในกรณีพิเศษ ธปท. อาจอนุญาตให้มีการชำระเงินภายในวันเดียวกัน โดยอายุสัญญาธุรกรรม FX Swap มีตั้งแต่ 1 วันถึง 1 ปี

การทำธุรกรรมซื้อขาด/ขายขาดหลักทรัพย์

ธปท. สามารถปรับสภาพคล่องในระบบเป็นการถาวร ผ่านการทำธุรกรรมซื้อขาดขายขาดหลักทรัพย์ในตลาดรองตราสารหนี้ กับสถาบันการเงินที่ ธปท. แต่งตั้งขึ้นเป็นคู่ค้าสำหรับธุรกรรม e-Outright โดยปกติแล้ว ธปท. จะปล่อยสภาพคล่องผ่านการซื้อขาดหลักทรัพย์เพื่อรองรับความต้องการเงินสดหมุนเวียนในระบบที่เพิ่มขึ้นตามการเติบโตของเศรษฐกิจ

¹ กระทรวงการคลังได้กำหนดให้คู่ค้าหลักสำหรับธุรกรรมประเภทซื้อขาดขายขาดของกระทรวงการคลัง (MOF Outright PD) เป็นผู้มีสิทธิเข้าประมูลพันธบัตรรัฐบาลรุ่น benchmark บางรุ่นได้เพียงกลุ่มเดียว

ในการทำธุรกรรมซื้อขายขาดนี้ ธปท. จะแจ้งคู่ค้าทราบผ่านระบบ Reuters Dealing ก่อนเวลา 10.00 น. ว่า ธปท. มีความประสงค์จะซื้อหรือขายหลักทรัพย์รุ่นใดในวันนั้น โดยคู่ค้ามีเวลา 1 ชั่วโมง ในการยื่นข้อเสนอซื้อขายโดยต้องระบุปริมาณและอัตราผลตอบแทน (yields) ธปท. ใช้ระบบ Multiple-price auction ในการจัดสรร และจะแจ้งผลภายในเวลา 12.00 น. การโอนกรรมสิทธิ์และการชำระราคาจะเกิดขึ้นใน 2 วันทำการถัดมา

แม้ว่าหลักทรัพย์ที่ ธปท. สามารถซื้อขายขาดได้จะรวมถึงตราสารหนี้ภาครัฐ และตราสารหนี้ที่รัฐบาลค้ำประกันทุกประเภท ธปท. ได้ดำเนินการซื้อขายพันธบัตรรัฐบาล และพันธบัตร ธปท. เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นตลาดรองพันธบัตรที่มีสภาพคล่องสูง

หน้าต่างตั้งรับ (Standing Facilities)

ธปท. ได้เปิดหน้าต่างตั้งรับ ซึ่งเป็นช่องทางที่สถาบันการเงินสามารถกู้ยืมจาก ธปท. หรือฝากเงินไว้กับ ธปท. ระยะข้ามคืนได้ เพื่อปรับสภาพคล่องของสถาบันการเงินในช่วงสิ้นวัน โดยสถาบันการเงินที่ขาดสภาพคล่องสามารถเข้ามากู้ยืมเงินกับ ธปท. โดยมีพันธบัตรเป็นหลักประกัน หรือในกรณีที่สถาบันการเงินมีสภาพคล่องส่วนเกินก็สามารถเข้ามาฝากเงินกับ ธปท. ได้

อัตรดอกเบี้ยของหน้าต่างตั้งรับจะเท่ากับอัตรดอกเบี้ยนโยบายบวกหรือลบด้วยส่วนต่าง (Margin) ขึ้นอยู่กับว่าเป็นธุรกรรมด้านกู้ยืมจาก ธปท. หรือฝากเงินไว้กับ ธปท. ปัจจุบัน ส่วนต่างดังกล่าวเท่ากับ +/- ร้อยละ 0.50 ต่อปี การกำหนดส่วนต่างอัตรดอกเบี้ยให้อิงกับอัตรดอกเบี้ยนโยบายทั้งด้านบวกและลบ เป็นการสร้างกลไกจำกัดความผันผวนของอัตรดอกเบี้ยในตลาดให้อยู่ในระดับที่ไม่มากเกินไป ขณะเดียวกันก็ยังคงกรอบความผันผวนของอัตรดอกเบี้ยให้กว้างพอที่จะสร้างแรงจูงใจให้สถาบันการเงินปรับสภาพคล่องระหว่างกันในตลาดตามปกติ

สำหรับการให้กู้ยืมสภาพคล่อง ณ สิ้นวันกับสถาบันการเงินที่มาขอผ่านหน้าต่างตั้งรับด้านกู้ยืมจาก ธปท. นั้น แม้ ธปท. จะไม่มีการจำกัดวงเงินกู้รายสถาบันไว้ แต่มูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงินจะจำกัดวงเงินกู้โดยปริยาย การให้กู้ยืมสภาพคล่อง ณ สิ้นวันในลักษณะนี้สอดคล้องกับ Liquidity Facility ของระบบบาทเนตซึ่งเป็นระบบการชำระเงินแบบ RTGS (Real Time Gross Settlement) ที่มีการให้กู้ยืมแบบไม่คิดดอกเบี้ยผ่าน Intra-day Liquidity Facility (ILF) เพื่อหล่อลื่นระบบการชำระเงินระหว่างวัน อย่างไรก็ตาม หากสถาบันการเงินไม่สามารถชำระคืน ILF ได้ภายในสิ้นวัน ธปท. จะนับการกู้ยืมดังกล่าวเป็นการกู้ยืมระยะข้ามคืนผ่านหน้าต่าง overnight ILF โดยอัตโนมัติ (ILF Spillover) และคิดอัตรดอกเบี้ยเท่ากับอัตรดอกเบี้ยนโยบาย + ร้อยละ 0.50 ต่อปี ธุรกรรมนี้มีลักษณะเดียวกับการกู้ยืมผ่านหน้าต่างตั้งรับด้านกู้ยืมจาก ธปท. เพียงแต่ทำผ่านระบบการชำระเงินเพื่อความคล่องตัวในทางปฏิบัติ

สำหรับพันธบัตรที่สถาบันการเงินสามารถนำมาใช้เป็นหลักประกันเพื่อกู้ยืมผ่านหน้าต่างตั้งรับจะเป็นประเภทเดียวกันกับพันธบัตรที่ใช้ในธุรกรรมซื้อคืนแบบทวิภาคี นอกจากนี้ นับตั้งแต่ปี 2554 ธปท. ได้เพิ่มประเภทหลักประกันสำหรับธุรกรรมการกู้ยืมผ่านหน้าต่างตั้งรับให้ครอบคลุมพันธบัตรรัฐบาลต่างประเทศได้ โดยปัจจุบันสถาบันการเงินสามารถกู้ยืมผ่านหน้าต่างตั้งรับโดยใช้พันธบัตรรัฐบาลญี่ปุ่นได้

ธุรกรรมผ่านหน้าต่างตั้งรับทั้งด้านกู้ยืมจาก ธปท. และฝากเงินไว้กับ ธปท. จะเป็นธุรกรรมระยะข้ามคืนที่มีการชำระเงินภายในวันเดียวกัน (Same-day Settlement) โดยเปิดบริการให้กับสถาบันการเงินดังต่อไปนี้ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และนิติบุคคลอื่นที่ ธปท. กำหนด โดยหน้าต่างสำหรับธุรกรรมฝากเงินให้ ธปท. จะเปิดระหว่าง 16.30 – 17.00 น. ของทุกวันทำการ ขณะที่หน้าต่างสำหรับธุรกรรมกู้ยืมจาก ธปท. จะเปิดระหว่าง 17.00 – 17.30 น. ของทุกวันทำการ ยกเว้นในกรณีที่มีเหตุขัดข้อง ธปท. อาจพิจารณาขยายเวลาได้ตามระบบการชำระเงิน

ทั้งนี้ แม้ว่าการปรับสภาพคล่องสั้นวันผ่านหน้าต่างตั้งรับจะมีปริมาณค่อนข้างน้อย แต่การมีหน้าต่างตั้งรับก็เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยรักษาเสถียรภาพในตลาดเงิน โดยทำหน้าที่เป็น Safety valve ของระบบ โดยอัตราดอกเบี้ยของหน้าต่างนี้จะเป็นขอบเขตจำกัดความผันผวนด้านบน (Cap) และด้านล่าง (Floor) ของอัตราดอกเบี้ยระยะข้ามคืนในตลาด (Interest Rate Corridor)

รูป 2: อัตราดอกเบี้ย และ Corridor

